نگاه بیرون

برجام اصلی‌ترین چالش ترامپ

THE NATIONAL INTEREST

ترجمه: شهرام زرندار

● یکی از مهم‌ترین چالش‌های سیاست خارجی در دولت ترامپ تعریف رویکردش درباره ایران و برجام خواهد بود. [ادعای] به‌جلو راندنِ با زور آن و پاره‌کردنش چنان‌که ترامپ در مبارزات انتخاباتی قول داده بود [به عنوان یک حربه تبلیغاتی] قابل درک است؛ اما رهاکردن توافق هسته‌ای در این مقطع بحثی مبتنی بر رابطه باخت- باخت است.

ایران از طریق لغو تحریم‌ها صد میلیارد دلار به دست آورده و اتخاذ یک سیاست جدید درباره توافق هسته‌ای باعث اصطکاک با دیگر دولت‌های ۵+۱ می‌شود. فرض این است که ایران آزاد است تا بی‌هیچ محدودیتی برنامه هسته‌ای خود را از سر گیرد، زیرا قطع‌نامه‌های شورای امنیت سازمان ملل که خواهان لغو و تعلیق فعالیت‌های مرتبط با غنی‌سازی اورانیوم بود، با قطع‌نامه ۲۲۳۱ که برجام را تأیید می‌کند، جایگزین شده است. دوباره به‌مذاکره‌گذاشتن این توافق بیش از خود آن پیامد دارد و حتی با فرض به‌اجماع‌رسیدن با دیگر اعضای ۵+۱ نیز پرریسک خواهد بود. مذاکره دوباره درباره توافق هسته‌ای سال‌ها به طول می‌انجامد و اینکه قدرت‌های جهانی برای اعمال فشار بر ایران چه اهرم قدرتی در اختیار خواهند داشت، مسئله مهمی است. روشن است که در این مقطع (که به ادعای ترامپ بدترین وضع موجود به‌واسطه برجام به وجود آمده) مذاکره مجدد درباره برجام، خواستن بهترین وضع موجود است و می‌توان با تغییر رویکرد ایالات متحده درباره توافق به‌واسطه تغییر گفتمان بین طرفین، دستاوردهای بسیاری را خیلی ساده به دست آورد. با توجه به خواسته‌های ترامپ و چشم‌انداز دولتش درباره ایران، رئیس‌جمهور جدید باید پیامی واضح و روشن به ایران بفرستد و درباره نقض توافق «اِن‌پی‌تی» هشدار دهد. قدم بعدی این است که با ۱+۵ به‌منظور روشن‌کردن ابهام‌های موجود در برجام (به‌ویژه درباره بازرسی‌ها از تأسیسات نظامی موشک و کشف تأسیسات ناشناخته و روشن‌کردن خطوط راهنما برای پاسخ‌دادن به‌هرگونه نقض توافق از سوی ایران) کار کرد. دولت ترامپ باید به ایران فشار آورد تا به مخفی‌کاری‌های موجود درباره بسیاری از فعالیت‌های هسته‌ای خود پایان دهد و به ایران یادآوری کند که اگر «اِن‌پی‌تی» را نقض کند دیگر مورد اعتماد نخواهد بود. مورداعتمادبودن در گزارش‌های آژانس هسته‌ای به کمبود خطرناک شفافیت منجر می‌شود، همچنان‌که درباره بحث‌ها و ملاحظه با دقت مسائل مربوط به نقض توافق‌نامه و تأمین تصمیم‌ها در کمیسیون مشترک در درون کارگروه مربوطه مطرح شد. همچنان که «اُولی هانیون» اشاره کرده ما باید بدانیم که برای مثال آیا تحقیقات هسته‌ای ایران و برنامه‌های او برای توسعه آن بر پارامترهای برجام در یک دوره یک‌ساله تأثیر می‌گذارد یا منجر به شکستن توافق می‌شود؟

مؤسسه واشنگتن در تحلیل اخیر خود به کمبود دردناک شفافیت اشاره می‌کند. «باور وکلاوسون» نظمی که کارکردهای کارگروه مشترک را با مشکل مواجه می‌کند، تشریح کرده است و به اعتقاد او تمامی این مسائل به آزمایش کامل از سوی دولت جدید نیاز دارند؛ همچنین دولت ترامپ باید رویکردی همه‌جانبه‌تر در مقابل ایران طراحی کند و دینامیک موجود بین ایالات متحده و ایران را به حساب آورد. این دولت باید قوانین و مقررات پایه برای کنش متقابل با ایران را برقرار کرده و پیش‌شرط‌های لازم برای روابط آتی را مطرح کند. مباحث امروزی در اروپا درباره قدم‌هایی که برای عادی‌سازی روابط با ایران لازم است، بلوغ‌نایافته و گمراه‌کننده است، این مباحث ضعف‌هایی جدی در مقابل تهاجم و تحریکات ایران و کمبود اراده سیاسی برای مواجهه قاطع با این کشور دارد. با وجود اینکه دولت اوباما انتظار داشت در سال ۲۰۱۵ توافق هسته‌ای ایران را میانه‌رو و خاورمیانه را باثبات کند، ایران میانه‌روتر و بازیگری همکارتر در سطح بین‌المللی با ایالات متحده نشده است. برجام همچنین ثبات را در خاورمیانه ارتقا نداده و ایران به‌هیچ‌وجه یک فاکتور ایجاد ثبات در منطقه نیست. کاملا برعکس از زمانی که توافق هسته‌ای اعلام شد، ایران رفتاری خصمانه در مقابل ایالات متحده از خود نشان داده است و برنامه موشکی خود (آزمایش موشک‌های با دقت بالا در هدف‌زنی و دارای توان حمل کلاهک‌های هسته‌ای)، امکان همکاری با کره شمالی درباره توانایی‌های «آی‌سی‌بی‌ام» و افزایش نقش نظامی خود در نبردهای سوریه را ارتقا داده و تحرکات علیه نیروی دریایی ایالات متحده در خلیج فارس را افزایش داده است. زندانیان ایرانی- آمریکایی به عنوان اهرمی برای چانه‌زنی بیشتر و ادامه گفتمان تند ضد آمریکایی از جمله این تحرکات ضد آمریکایی است.

در «آستانه» صلح

مذاکرات برای توقف خون‌ریزی در سوریه امروز آغاز می‌شود

دیروز در آستانه: نشست سه‌جانبه ایران، روسیه و ترکیه

شرق: دمشق در مذاکرات آستانه جدی و اولویتش بیرون‌کردن تروریست‌ها از سوریه است. این را عماد خمیس نخست‌وزیر سوریه در حالی گفت که مبتکران این مذاکرات یعنی ایران، روسیه و ترکیه مذاکرات مقدماتی خود را آغاز کردند تا برای اجلاس اصلی که امروز و فردا برگزار می‌شود، آماده باشند. هیئت‌های سه کشور بعد از مذاکرات دوجانبه خود در هتل ماریوت آستانه به گفت‌وگو نشستند. حسین جابری‌انصاری، معاون عربی و آفریقایی وزیر امور خارجه کشورمان در رأس هیئت ایرانی از روز شنبه به آستانه رفته، پیش از این نشست سه‌جانبه، برای دومین بار با هیئت روسی مذاکره کرد. براساس برنامه اعلام‌شده، مذاکرات اصلی امروز و فردا با حضور ایران، روسیه و ترکیه، دو هیئت از دولت سوریه و مخالفان، استفان دی‌میستورا، نماینده دبیرکل سازمان ملل در امور سوریه و سفیر آمریکا برگزار می‌شود. بنا بر اعلام وزارت خارجه قزاقستان که میزبان این نشست است، مذاکرات در هتل ریکسوس و پشت درهای بسته انجام می‌شود چراکه قرار نیست خبرنگاران و نمایندگان رسانه‌ها در جلسه حاضر باشند. جلسه امروز (دوشنبه) رأس ساعت یک ظهر به وقت آستانه شروع می‌شود و مخالفان مسلح دولت سوریه به رهبری محمد علوش با هیئت دولت سوریه به رهبری بشار جعفری مذاکره می‌کنند. آن‌طور که روزنامه رأی‌الیوم نوشته، مخالفان مسلح به همراه بیش از ۴۰ نفر از مشاوران حقوقی وابسته به هیئت عالی مذاکرات در ریاض به آستانه رفته‌اند. گفته شده جبهه جنوبی وابسته به ارتش آزاد نیز به مذاکرات پیوسته است.

دستورکار جلسه

بعد از افتتاحیه که سخنران آن نورسلطان نظربایف، رئیس‌جمهوری کشور میزبان است، برخی از رؤسای هیئت‌های حاضر سخنرانی می‌کنند. استراحتی کوتاه برای ناهار و در نوبت دوم مذاکرات سوری - سوری آغاز می‌شود. دی‌میستورا و رمزی عزالدین‌رمزی معاونش جلسه را اداره خواهند کرد. قرار است کنفرانس پایانی این اجلاس دوروزه رأس ساعت ۱۴ فردا (سه‌شنبه) برگزار شود. البته احتمال برگزاری با چند ساعت تأخیر نیز چندان دور از ذهن نیست. نکته جالب در این مذاکرات ملاقات هم‌زمان هیئت‌های نظامی است. این را یک منبع در هیئت روسی اعلام کرده است. به گزارش ایسنا، او گفته «نمایندگانی از وزارت دفاع روسیه در مذاکرات آستانه حضور دارند. ما مأموریتی سخت پیش‌رو داریم. قبلا تنها مذاکرات نمایندگان سیاسی برگزار می‌شد اما این اولین بار است که نمایندگان نظامی هم با یکدیگر دیدار می‌کنند».

آمریکا میهمان افتتاحیه

وزارت خارجه آمریکا اعلام کرد واشنگتن درگیر کارهای گذار دولت است و به‌همین‌دلیل هیئتی به آستانه نمی‌فرستد، اما سفیر آمریکا در این نشست حضور دارد. حضور نماینده آمریکا در نشست امروز در حالی است که مقامات ایرانی در روزهای اخیر بارها با این امر مخالفت کرده‌اند. ازهمین‌رو بهرام قاسمی، سخنگوی وزارت امور خارجه کشورمان دیروز در این مورد توضیح داد و گفت: «قزاقستان به عنوان میزبان برگزاری این اجلاس، از برخی از کشورها و نهادهای بین‌المللی برای حضور در افتتاحیه این نشست دعوت کرده است و در همین چارچوب آنها از سفیر آمریکا در قزاقستان نیز دعوت کرده‌اند در افتتاحیه اجلاس آستانه حضور پیدا کند».

او با اشاره به حضور جابری‌انصاری و هیئت ایرانی که در دو روز گذشته مشغول نشست‌های هماهنگی بوده‌اند، گفت: «اجلاس آستانه یک اجلاس سوری- سوری است که قرار است نمایندگان دولت سوریه و مخالفان با یکدیگر گفت‌وگو و رایزنی کنند».قاسمی با اشاره به بحران پنج‌ساله سوریه، تصریح کرد: «تاکنون نشست‌های متعددی درباره بحران سوریه برگزار شده ولی اجلاس آستانه می‌تواند تحت شرایطی، تأثیرات مثبت‌تری را نسبت به گذشته به همراه داشته باشد چراکه بازیگران و کشورهای مهم منطقه (ایران، روسیه و ترکیه) در این فرایند نقش دارند».

اقدامی مهم

فقط هیئت ایرانی دو روز گذشته را صرف مذاکرات دوجانبه و هماهنگی برای اجلاس امروز نکرد. دی‌میستورا، فرستاده سازمان ملل به سوریه که برای شرکت در این مذاکرات به قزاقستان رفته نیز دیروز با غیرت عبدالرحانوف وزیر خارجه این کشور ملاقات داشت. او از قزاقستان به دلیل میزبانی مذاکرات صلح سوریه قدردانی کرد و گفت: «ما بار دیگر تأکید کردیم نشست آستانه در روند مذاکرات سوریه در ژنو نقش خواهد داشت».به گفته او، مذاکرات آستانه طرحی مهم است اما زود است به پیش‌بینی درباره نتایج آن بپردازیم. گفتنی است، دی‌میستورا قبل از دیدار با وزیر خارجه قزاقستان با نمایندگان هیئت روسیه دیدار کرد.

امتیاز سوریه به ایران و روسیه

مذاکرات صلح سوریه امروز در حالی پیگیری می‌شود که دولت این کشور به ثمربخش‌بودن آن بسیار امیدوار است و به بازسازی سوریه فکر می‌کند. در این میان به ایران و روسیه که در ماه‌های اخیر همکاری‌های گسترده‌ای حول محور بحران سوریه داشته‌اند، وعده امتیازات ویژه برای همکاری‌های اقتصادی می‌دهد. عماد خمیس، نخست‌وزیر سوریه دیروز ضمن تأکید بر جدی‌بودن کشورش در مذاکرات، گفت از هر ابتکاری برای بازگرداندن صلح و آرامش به این کشور در چارچوب گفت‌وگوهای سوری- سوری استقبال می‌کنند و اجازه نخواهند داد کشورهای خارجی درباره آینده کشورشان تصمیم بگیرند. او در پاسخ به این سؤال که انتظار دولت و مردم سوریه از مذاکرات آستانه چیست؟ گفت: «ما همواره بر گفت‌وگوهای سیاسی با مخالفان تأکید داشته‌ایم اما قطعا تا زمانی که تروریست‌ها در سوریه باشند، هیچ گفت‌وگو و مذاکره‌ای به نتیجه نخواهد رسید. دولت از ابتدا اعلام کرده است مشخصه اصلی همه نشست‌ها چه در داخل و چه در خارج کشور باید در چارچوب مذاکرات سوری - سوری باشد و این چیزی است که دولت همواره بر آن تاکید دارد. دولت سوریه آغوش خود را به روی مخالفانی که خواستار بازگشت به دامن ملت هستند، گشوده است اما تروریست‌هایی که از خارج آمده‌اند، راهی جز خروج یا کشته‌شدن ندارند».عماد خمیس در پاسخ به این سؤال که آیا نمایندگان دولت سوریه با طرح مشخصی در مذاکرات آستانه شرکت خواهند کرد یا نه، گفت: «ما در گفت‌وگوها و مذاکرات گذشته، مبانی و اصولی را اعلام کرده‌ایم که از آنها عدول نخواهیم کرد و طرف‌های مقابل ما در مذاکرات و کشورهایی که گفت‌وگوهای صلح را دنبال می‌کنند از این اصول آگاه‌اند. این مذاکرات به آن معنا نیست که از جنگ با تروریسم دست برداریم، بلکه ما با تروریست‌هایی که در سوریه جنایت کرده‌اند، سازش نخواهیم کرد و معتقدیم با ادامه حضور آنها در سوریه هیچ معاهده صلحی پایدار نخواهد بود».

هشدار به حامیان تروریسم

او جنگ سوریه را جنگ تروریست‌ها و افراطیون علیه حاکمیت کشورهای مستقل منطقه خواند و افزود: «این جنگ ظالمانه، هدفش نابودی استقلال و ثبات منطقه است که اگر متحدان سوریه و ارتش این کشور در مقابل تروریست‌ها مقاومت نمی‌کردند، آتش جنگ داعش و حامیان آنها، دیگر کشورهای منطقه را در بر گرفته بود».نخست‌وزیر سوریه با هشدار به حامیان تروریست‌ها تأکید کرد: «اگر کشورهای حامی تروریسم مانند ترکیه و عربستان حمایت‌های مالی و تسلیحاتی خود را از تروریست‌ها قطع کنند، درگیری‌ها در سوریه پایان خواهد یافت». او پیروزی در حلب را نقطه‌عطفی در شکست تروریست‌ها دانست و گفت: «پیروزی در حلب موجب تقویت روحیه دولت و ملت سوریه، در مقابله با تروریست‌ها شده و دولت اکنون در پی بازسازی و تأمین امنیت مردم حلب است که این روند در دیگر مناطق آزادشده نیز ادامه خواهد یافت». نخست‌وزیر سوریه ضمن قدردانی از ایران و روسیه در جنگ با تروریسم تصریح کرد: «ما از همان روزهای اول جنگ اعلام کردیم کشورهایی که در دوران جنگ و سختی با ما بوده‌اند، در دوران صلح هم در کنار ما باقی خواهند ماند و ما برای شرکت‌های ایرانی و روسی امتیازهای ویژه‌ای در بازسازی سوریه قائل خواهیم شد و سفر من به ایران نیز آغازی برای کارهای بزرگ و همکاری‌های گسترده اقتصادی سوریه و ایران بود».

رئیس سازمان انرژی هسته‌ای خبر داد

غنی‌سازی ۱۰۰ هزار «سو» پاسخ ایران به نقض برجام

شرق: علی‌اکبر صالحی می‌گوید ایران هرگز قصد نداشته موشک‌هایی بسازد که ایالات متحده آمریکا را هدف قرار دهد. رئیس سازمان انرژی اتمی ایران که یک روز بعد از انجام مراسم تحلیف دونالد ترامپ رئیس‌جمهوری جدید ایالات متحده آمریکا با شبکه خبری سی‌بی‌سی کانادا گفت‌وگو کرده، به اولین تصمیم ترامپ بعد از تحلیف که ساخت سامانه دفاع موشکی برای دفع حملات موشکی ایران و کره‌شمالی بوده، واکنش نشان داد. او قصد دولت آمریکا برای ساخت این سامانه دفاعی را «بی‌معنی» دانسته و گفته «این یک تصمیم سیاسی است که با هر منطقی منافات دارد. ایالات متحده بیش از ۱۶ هزار کیلومتر با ما فاصله دارد و ما هرگز قصد نداشتیم موشک‌هایی بسازیم که چنین مسافتی را طی کنند». مقامات دفاعی جمهوری اسلامی ایران همیشه تأکید داشته‌اند که برنامه موشکی کشور برای اهداف صلح‌آمیز طراحی شده و گمان می‌رود هدف اغلب آنها از نظر مسافت، اسرائیل باشد نه آمریکا.

سایت این شبکه در گفت‌وگویش نوشته که صالحی گفته مراسم تحلیف را تماشا کرده و انتظار داشته ترامپ درباره ایران یا توافق هسته‌ای حرفی بزند اما وی به هیچ‌یک از این دو اشاره‌ای نکرد. صالحی اینکه ترامپ در سخنرانی مراسم تحلیف خود از ایران حرفی نزد را نکته‌ای مثبت دانست. البته ترامپ در سخنرانی خود به هیچ کشوری اشاره‌ای نکرد و سخنرانی‌اش با تأکید بر آمریکا و بازگشت به گذشته بود.

بخش مهمی از این گفت‌وگو که فعلا روایتی کوتاه از آن روی سایت این شبکه قرار گرفته، مربوط به برجام بود. «علی‌اکبر صالحی» رئیس سازمان انرژی اتمی ایران گفته تهران نمی‌خواهد شاهد پاره‌شدن «برجام» باشد اما اگر «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهوری جدید آمریکا این توافق را بر هم بزند، ایران آماده است به سرعت فعالیت‌های هسته‌ای خود را به حالت اول بازگرداند.

فعلا صبر می‌کنیم

صالحی در گفت‌وگوی دیگری که با خبرگزاری صداوسیما انجام داده نیز گفته «اگر روزی نظام اراده کند که به شرایط قبل از برجام بازگردیم، همان‌طور که آقای ظریف اعلام کرد آنان شگفت‌زده خواهند شد؛ البته امیدواریم چنین موضوعی پیش نیاید». او در پاسخ به مواضع ضد برجام مقامات دولت ترامپ افزود: «اکنون نمی‌خواهم قضاوت پیشاپیشی در این‌خصوص کنم؛ باید صبر کنیم ببینیم دولت جدید آمریکا به طور عملیاتی چه تصمیماتی اتخاذ خواهد کرد. تاکنون صرفا با حرف و حدیث مواجه بوده‌ایم. ما مبنای واکنش خودمان را بر این‌گونه اظهارت نمی‌گذاریم، بلکه مبنای واکنش ما، اقدامات و تصمیمات واقعی است؛ امیدوارم چنین روزی پیش نیاید». صالحی ادامه داد: «همان‌طور که مقام معظم رهبری فرمودند ما آغازکننده نقض برجام نخواهیم بود؛ این مطلب مهمی است؛ موضوع دیگری که ایشان فرمودند این است که اگر آنان برجام را نقض کنند، این آمادگی در صنعت هسته‌ای وجود دارد که در یک سال‌ونیم بتوانیم به ظرفیت غنی‌سازی صدهزار سو برسیم. البته این فقط نمونه‌ای از امکان بازگشت به شرایط قبل از برجام است، درحالی‌که توان ما خیلی بالاتر از پیش از توافق هسته‌ای است. قبل از برجام ظرفیت غنی‌سازی ما ۲۰ هزار سو بود که ۱۰ هزار سوی آن فقط نصب شده بود و کار نمی‌کرد، بنابراین پل‌های پشت سرمان برقرار است».

صالحی در گفت‌وگو با سی‌بی‌سی نیز به موضوع نقض احتمالی برجام از سوی ترامپ پاسخ داده. به گزارش ایرنا، سی‌بی‌سی، توافق هسته‌ای را دغدغه اصلی ایران و «برجام» (برنامه جامع اقدام مشترک) را که سال گذشته میان ایران و گروه ۵+۱ (اعضای دائم شورای امنیت و آلمان) شکل گرفت، «نمایش بی‌نظیری از اجماع بین‌المللی» توصیف کرد. این شبکه همچنین با اشاره به تمدید ۱۰ساله «قانون تحریم‌های ایران» موسوم به «ایسا- ISA » در آخرین روزهای دولت اوباما و اظهارات ترامپ علیه توافق هسته‌ای ایران و غرب، افزود: «صالحی طراح کلیدی توافقی است که ترامپ می‌خواهد آن را پاره کند و می‌گوید اگر ترامپ چنین کاری کند، ایران آماده است تا برنامه هسته‌ای خود را به سر جای اولش برگرداند و ایران در این خصوص «به طور مقتضی» واکنش نشان خواهد داد». علی‌اکبر صالحی در ماه‌های آخر مذاکرات هسته‌ای به تیم مذاکراتی پیوست و توافق‌های فنی صورت‌گرفته بین او و هم‌کلاسی سابقش ارنست مونیز که وزیر انرژی آمریکا بود، به نگارش درآمد.

رئیس سازمان انرژی اتمی در ادامه این گفت‌وگو تأکید کرده «ما قبلا هم این کار را کردیم. آن توافق جواب نداد و ایران قادر بود با سرعت فعالیت‌های هسته‌ای خود را از سر بگیرد. ما آماده‌ایم. ما می‌توانیم خیلی راحت برنامه را از سر بگیریم و نه‌تنها به سر جای قبلی خود برگردیم بلکه به لحاظ فنی در سطح بسیار بالاتری قرار بگیریم. من نمی‌خواهم چنین روزی را ببینم و در چنین وضعیتی تصمیم بگیرم اما ما آماده‌ایم». اشاره صالحی به توافقی که پیش‌تر انجام شده اما جواب نداد؛ توافق سعدآباد که در اواخر دولت اصلاحات بین ایران با ریاست حسن روحانی بر مذاکرات و سه کشور اروپایی (آلمان، فرانسه و انگلیس) به دست آمد اما با کارشکنی آمریکا مواجه شد. مذاکرات هسته‌ای در دولت محمود احمدی‌نژاد ابتدا با حضور علی لایجانی به عنوان دبیر شورای عالی امنیت ملی با خاویر سولانا، مسئول وقت سیاست خارجی اتحادیه اروپا، ادامه یافت. مذاکراتی که سرانجام به نتیجه خاصی نرسید و سپس سعید جلیلی و کاترین اشتون آن را ادامه دادند؛ در عین حال به فهرست تحریم‌ها و قطع‌نامه‌ها علیه ایران افزوده شد. با روی‌کارآمدن دولت یازدهم، میز مذاکره دوباره چیده شد و بعد از ۲۲ ماه مذاکره توافق وین یا برجام به دست آمد. دونالد ترامپ در کمپین انتخاباتی خود گفت برجام را پاره می‌کند اما بعد از انتخاب‌شدن تاکنون موضع‌گیری جدی دیگری درباره برجام نداشته است.

گفت‌وگوی معاون رئیس‌جمهوری با شبکه کانادایی سی‌بی‌سی در حالی انجام شد که شهریور ۹۱ و به دنبال حمله عده‌ای به سفارت انگلیس، دولت محافظه‌کار وقت اوتاوا به بهانه نداشتن کارکنان، سفارتش را در تهران بست و رابطه‌اش را با ایران قطع کرد. آن‌زمان علی‌اکبر صالحی در کابینه محمود احمدنژاد، وزیر خارجه بود. اگرچه انگلیس در دولت حسن روحانی، اقدام به ازسرگیری رابطه کرد و چندماهی است که تبادل سفیر صورت گرفته اما هنوز کانادا در این زمینه اقدامی جدی نکرده است؛ اگرچه در اوتاوا نیز دولت جدیدی روی کار آمده که به نظر می‌رسد بتواند رابطه خوبی با ایران برقرار کند.

کوتاه دیپلماسی

وزیر خارجه فرانسه: موضع ما حفظ توافق است

ایسنا: وزیر امور خارجه فرانسه گفت: توافق هسته‌ای یک عنصر بسیار مهم است و باید آن را حفظ کرد، چراکه دور میزی که توافق شد، فرانسه، آمریکا، روسیه، سازمان ملل و اروپا حضور داشتند. ژان مارک ایرو، وزیر امور خارجه فرانسه در گفت‌وگو با رادیو اروپا یک، درباره روی‌کارآمدن دونالد ترامپ در آمریکا و پیامدهای آن و به‌ویژه سرنوشت توافق هسته‌ای ایران و گروه ۵+۱ بیان کرد: وقتی درباره این موضوع صحبت می‌کنیم، گویا ترامپ تصمیمش را گرفته است و سیاست مشخصی دارد اما ما واقعا چیزی درباره سیاست‌های آینده وی نمی‌دانیم. شاید تنها موردی که وی در حوزه روابط بین‌الملل آن را زیر سؤال برده، همین توافق هسته‌ای است. باید بگویم که توافق هسته‌ای به غایت عنصر مهمی است. باید آن را حفظ کرد و این موضع فرانسه است. بر سر آن میزی که توافق شد، فرانسه، آمریکا، روسیه، سازمان ملل، اروپا و... حضور داشتند. ایرو در ادامه این گفت‌وگو درباره اظهارات ترامپ که ناتو را قدیمی و ازکارافتاده خوانده است، گفت: باید درباره همه اینها با رکس تیلرسون (وزیر خارجه پیشنهادی ترامپ) صحبت کنیم. درباره موضع آمریکا درخصوص مبارزه با تروریسم، رابطه با روسیه و رابطه با چین و اینکه چه آینده‌ای می‌تواند در انتظار پیمان انتقال انرژی، درباره توافق پاریس و توافق هسته‌ای با ایران باشد، با وی گفت‌وگو کنیم.

ادامه از صفحه ۴

اعتماد پلاسکویی به تلویزیون

تمام مسئولان بحران که با تلویزیون مصاحبه می‌کردند، می‌گفتند مردم اخبار موثق را فقط از تلویزیون پیگیری کنند و به شبکه‌های اجتماعی اعتنایی نکنند؛ غافل از اینکه نیاز راه ارضای خود را پیدا می‌کند و نیاز به اطلاعات یکی از مهم‌ترین نیازهای زندگی امروزی مردم ماست؛ نیازی که نه مدیران و مسئولان بحران به آن پاسخ دادند و نه تلویزیون. دوربین رسانه بحران مدام فقط چند بیل مکانیکی و کامیون و آب‌پاش را نشان می‌دهد که مشغول کارند؛ نوعی «مدیریت جهادی» جلوی دوربین. اما همین دوربین پیش از فروپاشی پلاسکو بسیار به‌ندرت سراغ بودجه و تجهیزات آتش‌نشانی، مشکلات حرفه‌ای آتش‌نشانان، زدوبندهای یک صنف برای شانه‌خالی‌کردن از هزینه‌های ایمنی و مسئولیت حاکمیتی در قبال آموزش و اعمال مقررات سفت‌وسخت ایمنی به شهروندان خود، رفته بود. همین تناقض بیش‌ازپیش اعتماد به تلویزیون را زدوده و بسیاری را به شبکه‌های اجتماعی سوق داده است؛ شبکه‌هایی که پیچیدگی‌ها و التهاب‌های داخلی خود را دارند و اصلا برای مدیریت حرفه‌ای بحران مناسب نیستند؛ بنابراین در عمل، مدیران و مسئولان بحران به جای برقراری امنیت عمومی یا دست‌کم برقراری آرامش روانی شهروندان، با محدودیت و یکسویگی رسانه‌ای که خود به وجود آورده‌اند، اسباب ناامنی عمومی را فراهم کرده‌اند و تلاش می‌کنند هر منتقدی را نیز با انگ «سیاسی‌کار» کنار بزنند.

روزنه

بعیدی‌نژاد:

از آمدن ترامپ نه نگرانیم نه ذوق‌زده

● حمید بعیدی‌نژاد، سفیر جمهوری اسلامی ایران در لندن شنبه‌شب در جمع دانشجویان «مرکز انجمن اسلامی دانشجویی لندن» سخنرانی‌ای تحت عنوان «یک سال برجام» داشت و به موضوعاتی مانند سختی‌های سال‌های تحریم، مذاکرات هسته‌ای و برجام پرداخت. او با اشاره به اینکه ترامپ می‌داند اجرای شعار انتخاباتی‌اش «پاره‌کردن برجام» کار ساده‌ای نیست، گفت: «آمریکایی‌ها به‌خوبی می‌دانند که حاصل برجام شکل‌گیری ترتیباتی است که حفظ آن برای ثبات، امنیت و صلح منطقه‌ای و بین‌المللی بسیار حائز اهمیت است». بعیدی‌نژاد با بیان اینکه از آمریکا به عنوان دشمن اصلی ما همواره انتظار بدعهدی را داریم، گفت: «مطمئن باشید آنها می‌دانند که ما اهرم‌ها و ابزارهایی داریم که اگر این بدعهدی‌ها را ادامه یا گسترش دهند، با واکنش جدی ما مواجه خواهند شد».

سفیر ایران در لندن با اشاره به نگرانی بسیاری از کشورها نسبت به سیاست‌های جدید آمریکا در دوران ریاست‌جمهوری ترامپ، گفت «از وضعیت کنونی، نه می‌ترسیم و نه نگران و ذوق‌زده هستیم». او افزود: «ما درحال‌حاضر به صحنه عمل نگاه می‌کنیم که آمریکا از خودش چه رفتاری نشان می‌دهد و براساس آن سیاست‌های خودمان را تنظیم می‌کنیم». او در بخشی از این سخنرانی با تأکید بر اینکه «برخی از حلقه‌ها در آمریکا به دلیل کم‌اطلاعی گاهی این مسئله را مطرح می‌کنند که برجام مورد مذاکره مجدد قرار گرفته تا بخش‌هایی از متن آن تغییر یابد» گفت: «آنها که با روند مذاکرات برجام آشنا هستند، می‌دانند توافق برجام قابل‌تغییر نیست چراکه تمامی تفاهم‌های صورت‌گرفته در آن، نقطه‌توافق‌های آخری بوده که از سوی طرفین پذیرش آنها امکان‌پذیر بوده است».

بعیدی‌نژاد در پاسخ به سؤالی درباره علت تن‌دادن آمریکایی‌ها به مذاکره و توافق با ایران گفت: «آنها به نقطه‌ای رسیده بودند که شرایط به سمت مواجهه نظامی می‌رفت و اگر کوتاه نمی‌آمدند، باید وارد عرصه‌ای بسیار چالشی می‌شدند که آینده‌اش برای آنها قابل پیش‌بینی نبود؛ ضمن آنکه می‌دانستند مقابله با ملت ایران بسیار متفاوت از سایر ملت‌های منطقه است. هرچند آنها در مقابله با دیگر کشورهای منطقه نیز موفق نبوده‌اند».

سفیر ایران به قطع‌نامه‌های علیه ایران و مقاومت ما در سال‌های تحریم اشاره کرد و گفت: «هیچ راهی برای آنها باقی نماند جز مواجهه نظامی که آن‌هم برای آنها هزینه‌های سنگین و پیش‌بینی‌نشده داشت...؛ به همین دلیل درنهایت تلاش کردند شاید راه دیپلماتیکی برای حل این مسئله باز شود. این راه دیپلماتیک باز شد و ما مذاکرات بسیار سختی داشتیم... دو سال مذاکرات طاقت‌فرسا طی شد و برای هر کلمه در توافق برجام ده‌ها ساعت مذاکره شد و به نقطه‌ای رسیدیم که حقوق هسته‌ای ایران به رسمیت شناخته شود». او با اشاره به مذاکرات محرمانه ایران و آمریکا قبل از شروع مذاکرات ۵+۱ در عمان گفت: «در این مذاکرات برای اولین بار آمریکایی‌ها حقوق هسته‌ای ایران را به رسمیت شناختند و همین مسئله سبب شد مذاکرات ادامه یابد. پذیرش حق هسته‌ای ایران و تثبیت آن، که نظام جمهوری اسلامی ایران بر آن اصرار و تأکید داشت، در مذاکرات مورد توافق قرار گرفت و بر همین اساس هم‌اکنون هیچ برنامه هسته‌ای در ایران نیست که یا تعطیل شده یا تأخیری در آن اتفاق افتاده باشد». بعیدی‌نژاد با تأکید بر اینکه «شک نداشته باشیم که در زمینه هسته‌ای تمام حقوق کشور تثبیت شده است»، گفت: «همین کارخانه تولید آب‌سنگین ایران که در قطع‌نامه‌های شورای امنیت خواستار تعطیلی آن بودند، الان با قدرت به تولید آب سنگین ادامه می‌دهد و درحالی‌که کل نیاز بازار جهانی به آب‌سنگین صد تن است، ایران در یک سال اخیر ۷۰ تن آب سنگین به آمریکا و روسیه صادر کرده است و مشتری‌های جدیدمان از اروپا هم در راه هستند». سفیر ایران افزود: «مشکلی که الان داریم مسئله تعامل بانکی با بانک‌های طراز اول دنیاست که همه آنها جریمه‌های سنگینی به آمریکا پرداخته‌اند. این جریمه‌های سنگین مقداری سبب شده است که اینها برای تعاملات بانکی با ایران بااحتیاط برخورد کنند هرچند هم‌اکنون از طریق بانک‌های کوچک و متوسط بسیاری از کارهای اقتصادی ما در حال انجام است». او همچنین با اشاره به تلاش‌هایی که برای برقراری تعاملات مالی با بانک‌های انگلیس شده است، گفت: «به دنبال این هستیم که موانع بانکی برطرف شود و خواهد شد، چراکه ظرفیت اقتصادی ایران بسیار بزرگ است و بنگاه‌های اقتصادی انگلیس تمایل دارند با ایران مبادلات تجاری داشته باشند و ان‌شاءالله این مشکل باقی‌مانده نیز حل خواهد شد».

بعیدی‌نژاد در پایان، به برخی مشکلات موجود درمورد گرفتن ویزای انگلیس اشاره کرد و گفت: «ویزای انگلیس در حوزه اختیارات ما نیست اما این موضوع را دنبال می‌کنیم؛ ضمن اینکه انگلیسی‌ها هم خود به این نتیجه رسیده‌اند که این وضعیت برای آنها هم مناسب نیست و در تلاش هستند وضعیت ویزا ارتقا یابد».